

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 10-ego i 25-ego

Prenumerata wynosi rocznie 16 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 6.

Zenon Suszycki, nowomianowany członek honorowy Krajowego Towarzystwa naftowego. — Produkcya ropy w Borysławiu i Tustanowicach. — W sprawie „Vacuum Oil Company“. — Produkcya ropy w Galicyi w roku 1907. — Protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Krajowego Towarzystwa naftowego. — Projekty ustaw dotyczących się stosunków robotniczych w górnictwie. — Kronika.

Zenon Suszycki

nowomianowany członek honorowy Krajowego Towarzystwa naftowego.

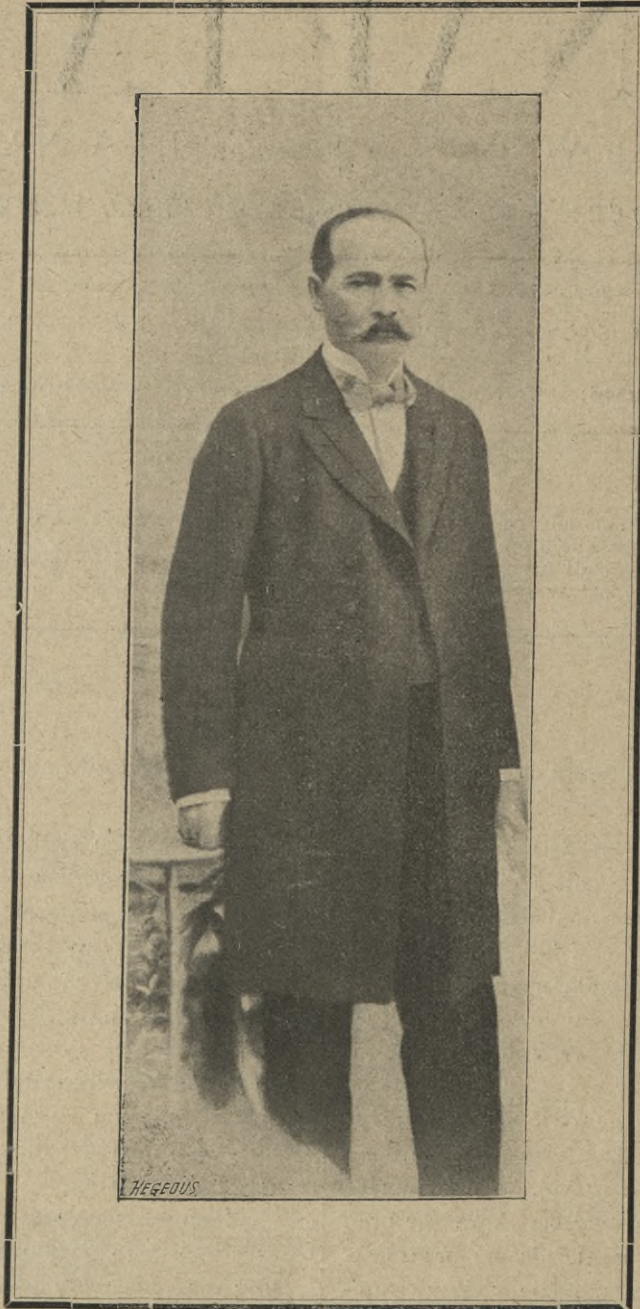
Zenon Suszycki urodził się na Litwie w r. 1840, wyniósł z niej gorącą miłość Ojczyzny i na pierwszy apel stanął w szeregach powstańców w r. 1863. Porzuciwszy posiadłość i ukończony studia na uniwersytecie w Moskwie, rokujące mu świetną karierę, stanął w szeregach i ranny kulą moskiewską pozostał na pobojowisku. Z gnijącą raną doczołgał się na strych cerkwi, gdzie w ukryciu pielęgnowany przez miejscowego parocha ruskiego, wyleczył się o tyle, że mógł myśleć o ucieczce przed niechybną karą śmierci. Jako lokaj dworski przekrada się przez granicę, umyka do Paryża, gdzie kończy z odznaczeniem akademię górniczą.

W roku 1867 powraca do Galicyi, prowadzi kopalnię wosku w Dźwiniaczu i rozwija teren naftowy w Ropiance.

Gdy pierwsze rygi kanadyjskie w Galicyi stanęły, wprowadza je w Ropiance i równocześnie daje początek szkole wiertniczej. Jest dla niej wszystkim, uczy i prowadzi młodzież, przyszłych przemysłowców naftowych, uczy dalej we Wietrznie i doprowadza tereny tamtejsze do największego rozwoju. Skromny, pracowity, zdolny, myślący i prawy jest kochanym i szanowanym przez swych uczniów jak i wszystkich, którzy kiedykolwiek z nim się zetknęli.

Wielu z dzisiejszych przemysłowców naftowych to jego uczniowie, to też w uznaniu zasług dla przemysłu naftowego i życia pełnego pracy Krajowe Towarzystwo naftowe na Walnem Zgromadzeniu 16. marca na wniosek Wydziału mianowało Pana Zenona Suszyckiego swym członkiem honorowym.

Zenon Suszycki

Produkcya ropy w Borysławiu i Tustanowicach

w miesiącu lutym 1907.

Borysław.

	Cyst.		
Towarzystwo akc. dla przem. naft.	3	Bogusz & Sroczyński (Ratoczyn)	36
Aleksander	117	Bojko-Kurytyba	23
Aniela	40	Blochówka	8
Berta i Estera	9	Charlotte	9
		D. Fanto & Co.	125
		Dr. Freund	112
		Georg	7

Hekła II.	54	Flora	43
Hirsch baron	28	Galicya	242
Jasiennicki mały	8	Gal. Spółka	515
Jeannette	124	Hala	204
Johanna	13	Hansagluck	41
Kornhaber & Segal	45	Henryk	55
Klaudiusz I.	83	Herman	47
Lnbomirska	2	Hucul	277
Dr. Lenartowicz & Co.	18	Jadwiga	6
Manru	3	Jakób	90
Maurycy	127	Jenny	13
Nadzieja	10	Józef	40
Natan	178	Juliusz, Galicya	38
Olga	21	Ignacy	150
Oskar	17	Izabella	140
Port Arthur III.	14	Karpackie Tow.	425
Phönix	57	Kordyan I.	7
Stanisław (Na Wiśniewskim)	44	Klara	81
Sobieski	28	Kinga	62
Schutzmann & Kammermann	23	Laupenmühlen	135
Gal. Kasa oszczędności	85	Laura	43
Światowid	41	Mercedes	151
Szczęść Boże	24	Montan, Tow. górnicze	261
Syndykat	155	Mukden I.	203
Szczur	22	Minerwa	38
Torosiewicz	2	Nowina	10
Trzebinia, teren Wagmannu	16	Oileity	27
„ Gwiazda	16	Otylia	4
Ural	7	Parnes	40
Zjednoczone niemieckie Zakłady naft.	97	Baronowa Popper	102
Wanda	10	Popielanka	84
Zuckerberg	16	Resseigneur	60
Zbyszko	15	Roman	43
Tustanowice.		Rosa	64
Agata	5	Salo	104
Towarzystwo dla przemysłu naft	123	Sas	136
Alojzy	66	Sumatra	160
Banzaj	102	Syeylia	57
Barbara	114	Smolka	156
Borneo	16	Stella	61
Berthold	241	A. H. Syngé	15
Bitum	127	Trunkwalter	75
Clay I.	155	Tryumf	27
Dembowski	143	Tuschschima	60
Długosz-Łaszcz	106	Towarzystwo Uryckie	261
Dziunia	117	Władysław (Dugosz-Popper)	31
Ernestyna	13	Wilno	580
Ewka	308	Wygoda	58
D. Fanto & Co.	14	Zuzia	40
Fortuna	149	Żmudź	5

Rekapitulacya.

Tustanowice	7.368 cyst.
Borysław	1.864 „
	razem 9.232 cyst.

W styczniu produkeya w Borysławiu i Tustanowicach wynosiła ca. 9.700 wag.

W sprawie „Vacuum Oil Company“.

Ze sfer producentów ropnych otrzymujemy następujące uwagi w sprawie stanowiąca „Vacuum Oil Company“ w Austrii:

„Protesty i manifestacye Związku austriackich rafinerij nafty, przeciw towarzystwu „Vacuum Oil Company“, mogłyby snadnie wśród konsumentów nafty obudzić zupełnie fałszywe mniemanie co do istoty i celów trustu amerykańskiego w Austrii. Prosząc Szanowną Redakcyę o łaskawe zamieszczenie mych uwag, zaznaczam, iż nie pozostaję w żadnej styczności ani z Towarzystwem „Standard Oil“, ani też ze Związkiem austriackich rafinerów, lecz pragnąłbym obecną kampanię rafinerów austriackich podjętą przeciw organizacyi trustu amerykańskiego, omówić i objaśnić ze stanowiska producenta surowca.

Dotychczas jedynymi panami rynku naftowego w Austrii, ustanawiającymi ceny nafty, były zjednoczone rafinerie nafty, występujące jużto pod sztandarem jawnego kartelu, jużto pod płaszczykiem „Komitetu mężów zaufania“. Skoro tylko pojawiło się jakiegokolwiek nowe przedsiębiorstwo, starał się potężny i zasobny w środki Związek rafinerów, rozmaitemi drogami i fortelami zgnieść je w zarodku, a gdyby się to nie udało, wprost je wykupić, byle tylko rafinerzy nadal pozostać mogli sami panami przy obfitym stole.

Oto pojawia się w postaci towarzystwa „Vacuum Oil Company“ (Standard Oil Co.) energiczne, celowo prowadzone, a w pierwszym rzędzie nader silne finansowo przedsiębiorstwo konkurencyjne, które posługując się środkami zupełnie lojalnymi, przez zaprowadzenie praktycznego i nowoczesnego sposobu dostawy, przyczynia się nietylko do potania nafty, lecz uwalnia publiczność od samowoli dotychczasowego monopolu rafinerów, a co za tem idzie; bezsprzecznie przyczynia się do rozszerzenia konsumeyi nafty.

Zamiast dostosować się do nowoczesnej i postępowej polityki handlowej trustu, zwraca się Związek rafinerów z protestem do rządu i domaga się, by rząd ochronił i uwolnił ich od tego niesympatycznego konkurenta, przeciw któremu wszelkin fortele i kruczki okazały się bezskuteczne.

Z punktu widzenia rafinerów zupełnie jest zrozumiałem, iż szukają oni nowych dróg i środków, by i nadal niepodzielnie panować na rynku naftowym, że jednak żądają do tego pomocy państwa, powołując się na niebezpieczeństwo grożące całemu przemysłowi naftowemu, to przekracza już dozwolone środki, tembardziej, iż w komunikatach dostających się do szerszej publiczności istota „zagrożonego przemysłu“ przedstawioną jest w zupełnie fałszywym świetle.

Wszystkie rafinerie w obrębie austriacko-węgierskiej monarchii przerabiają ropę galicyjską; galicyjski przemysł surowca naftowego dostarcza im materyału, bez którego przemysł rafineryjny nie mógłby istnieć, jest on zatem tylko „przemysłem uzupełniającym“ (supplementair Industrie) galicyjskiego kopalnictwa naftowego. Trzydzieści milionów koron rocznego podatku, olbrzymie dochody kolei państwowej etc. etc., opłacają galicyjskie kopalnie nafty, i one raczej zasługują na ochronę i pomoc rządu, aniżeli przemysł rafineryjny, który podczas kartelu ciągnął olbrzymie zyski. Związek rafinerów polityką swoją doprowadził do tego, iż od szeregu lat cena ropy, z wyjątkiem przejściowych okresów, nie pokrywa nawet kosztów produkeyi, tak iż przemysł surowca naftowego pracuje z deficytem, który da się cyfrowo wykazać, a zyski wszelkie płyną do kieszeni rafinerów. Natomiast rafinerzy prawie nigdy nie sprzedawali nafty poniżej kosztów produkeyi. Konkurencyja „Standartu“, choć bez zamiaru, przyniesie raczej korzyść kopalnictwu naftowemu aniżeli szkodę. Akcya towarzystwa „Vacuum Oil Company“ przyczyni się do podniesienia konsumeyi, uproszczenia dostawy i potania nafty, co tylko na dobre kopalnictwu naftowemu wyjść może. Pozatem jest towarzystwo to wstanie o wiele racjonalniej popierać eksport aniżeli rafinerzy austriacy, którzy eksportem zajmują się

w niewystarczającej mierze, gdyż z powodu mniejszych zysków, jakie przynosi jest dla nich akcyja eksportowa niesympatyczną. Przytem ponosić muszą konsumenci austriacy w znacznej części ubytek w dochodach rafinerów spowodowany niższymi cenami eksportowymi, z własnej kieszeni w formie bardzo wysokiej ceny kartelowej za naftę wewnętrzną.

Jakie są zatem owe obawiane cele Amerykanów? W Ameryce towarzystwo „Standard“, z powodu niewystarczającej już dziś produkeyi tamtejszych pokładów ropnych, a następnie przez nieracjonalne ustawodawstwo, wyrządzające ciężkie szkody całemu gospodarstwu społecznemu, nie posiada dostatecznych zapasów ropy dla zaopatrzenia należytego swych europejskich rynków, wyposażonych w olbrzymi kapitał i nadzwyczajne środki techniczne. Zrezygnowanie z rynków europejskich i ograniczenie się jedynie do interesów w samej Ameryce, równałoby się utracie olbrzymich inwestycyji eksportowych na europejskich rynkach zbytu. Te momenty były powodem, iż trust amerykański rzucił się na europejskie kopalnictwo, ażeby tu przerabiać surowiec i móż nadal zaopatrywać swe rynki zbytu w Europie w naftę destylowaną. Początkowo wdrożono pertraktacye ze Związkiem rafinerów, który miał dostarczać Amerykanom wprost naftę rafinowaną, lecz układy rozbiły się wskutek braku zrozumienia rzeczy u naszych rafinerij, które przyzwyczajone do olbrzymich zysków ze sprzedaży wewnętrznej w okresie kartelowym, nie chciały się zgodzić na wcale dogodnie ceny i warunki ofiarowane przez Amerykanów. Wobec tego rozpoczęli Amerykanie samodzielną akcyję w Austrii i z czasem wprowadzą naszą naftę na rynki zagraniczne pod marką „Standardu“, co naszemu przemysłowi żadnej nie przyniesie szkody. Raczej za korzystny objaw uważać należy, iż tak poważny i potężny odbiorca naszej ropy u nas się osiedlił. Ostatecznie i nasze austriackie i węgierskie rafinerie będą musiały szukać nowych obszarów zbytu, a przez potaniecie nafty dotrze ona do najszerszych sfer, będzie dostępną dla najuboższej ludności, a konsumeya jej znacznie wzrośnie. Cyfry statystyczne dowodnie wykazują, że światowa pro-

dukeya ropy nie pokrywa zapotrzebowania i we wszystkich innych krajach produkujących ropę, cena jej czyni eksploatacyę popłatną. W pierwszym rządzie mamy na myśli Amerykę, gdzie mimo rzekomej gospodarki rabunkowej trustu, kopalnictwo naftowe zawsze było i jest przedsiębiorstwem zyskownem. Tylko w Galicyi produkeya surowca, pozostająca od szeregu lat w zawisłości od rafinerów, wykazuje stały deficyt, a nawet kopalnie Zakładu Kredytowego, prowadzone bezwątpienia nader ekonomicznie i ogłędnie, musiały w ciągu swego istnienia przynieść milionowe straty. W tym samym okresie strat kopalnictwa, rafinerie znacznie rozszerzyły swe przedsiębiorstwa, inwestując miliony kapitał i płaciły zawsze bardzo okazałą dywidendę. Jeżeli Związek rafinerów obawia się, iż galicyjskie kopalnictwo naftowe padnie w zależność od trustu amerykańskiego, to byłoby to w najgorszym wypadku *qui pro quo* i z dwojga złęgo chyba mniejsze.

Bilans handlowy monarchii nie powinien rafineriom przysparzać troski, gdyż i dzisiaj znaczna część wypłacanej przez nie dywidendy idzie zagranicę. Skoro jednak przez pojawienie się konkurencyi towarzystwa „Standard“, większe ilości nafty naszej wysłane zostaną zagranicę, to chętnie zgodzimy się, by część dywidendy z naszych przedsiębiorstw poszła zagranicę.

Zdaje się, iż wykazałem dostatecznie, jak słusznie postąpił rząd odmawiając pomocy rafineriom austriackim przeciw towarzystwu „Vacuum Oil Company“. Jeżeli przemysł naftowy potrzebuje wogóle pomocy ze strony rządu, to chyba energicznej pomocy i ochrony przeciw rafinerom“*).

*) Artykuł powyższy umieściliśmy jako wyraz opinii naszych producentów, opinii słusznie rozgoryczonej ciąglem deprecyowaniem cen ropy przez rafinerów. Musimy wszakże podnieść, że wcale nie jesteśmy zwolennikami polityki „Vacuum Oil Co.“, jak nie jesteśmy zwolennikami szukania sojuszników, którzy nie innego nie mają na celu, jak zmonopolizowanie przemysłu naftowego na całym kontynencie. (Przyp. Red.)

Produkcja ropy w Ga- według kopalń i miesięcy

Kopalnia	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	I,pólr.raz.
Galicja zach.							
Potok	13.100	14.000	9.500	10.200	13.100	13.500	73.300
Rogi	4.200	5.599	5.720	8.908	9.271	9.400	43.128
Równe	939	1.100	1.550	1.849	1.087	1.888	8.413
Tarnawa-Wie- lopolo-Zagórz	12.338	12.862	12.500	12.800	12.500	12.500	75.500
Krosno	23.550	20.200	25.000	27.800	24.050	26.000	146.600
Reszta kop. Galicyi zach.	22.100	21.000	21.600	18.200	22.000	21.500	126.400
Razem G. zach.							473.341
Galic. wschod.							
Borysław- Tustanowice	530.700	510.200	623.000	625.000	742.900	881.200	3.913.000
Schodnica	33.000	35.000	39.000	32.000	33.500	32.000	204.500
Urycz	12.800	12.000	11.500	11.200	11.000	11.000	69.500
Mrażnica	1.200	600	800	3.400	500	500	7.000
Reszta kop. Gal. wschod.	10.200	9.600	10.200	10.400	12.000	10.600	63.000
Razem G. ws.							4.257.000
Łączna prod. Galicyi	664.127	642.161	760.400	761.757	881.808	1.020.088	4.730.341

Jak widzimy z powyższej tablicy produkcja ropy w Galicyi w roku 1907 wynosiła 11,759.741 c. m. Takiej produkcji Galicya jeszcze nie miała; wzrost produkcji przeszedł najsmielsze oczekiwania. W porównaniu z rokiem 1906, kiedy produkcja wynosiła 7,604.432 c. m. stanowi to wzrost przeszło 50%; dotychczas najwyższa produkcja była w roku 1904 (8,271.167 c. m.), a więc rok 1907 stanowi punkt kulminacyjny w naszym kopalnictwie naftowym; produkcja galicyjska stanowi obecnie 4·20% światowej produkcji ropy. Z tej cyfry 11,759.741 c. m. na Borysław i Tustanowice przypada prawie całość, gdyż 10,115.900 c. m., co stanowi

86%, a tylko 14% produkują inne kopalnie, w Schodnicy, Uryczu i zachodniej Galicyi.

Z wyjątkiem raptownego wzrostu produkcji w Borysławiu i Tustanowicach, w innych miejscowościach daje się zauważyć zmniejszenie produkcji; ten raptowny wzrost produkcji w Borysławiu i Tustanowicach datuje się od drugiej połowy roku 1907; miesiąc sierpień w roku ubiegłym stanowi rekord pod względem produkcji w Tustanowicach. Jest to miesiąc, w którym przyszedł szyb „Wilno“, produkcja dosięgła w jednym miesiącu 1,148.200 c. m. i do końca roku prawie w żadnym miesiącu nie była mniejszą od 10.000 wagonów.

licy w roku 1907

(cetnar metr. à 100 kg.)

Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	II. półr. raz.	Razem
11.500	11.600	11.200	11.400	9.800	9.700	65.200	138.500
8.900	8.000	7.800	8.800	7.800	5.900	47.200	90.328
1.800	2.000	2.000	2.100	2.000	1.500	11.400	19.813
15.000	13.500	11.500	14.200	15.800	28.400	98.400	173.900
25.000	26.000	25.000	24.000	27.000	26.000	153.000	299.600
18.500	19.000	19.000	25.000	23.000	22.000	126.500	252.900
							975.041
966.500	1.148.200	1.059.200	1.033.500	975.000	1.020.500	6.202.900	10.115.900
33.000	33.500	33.500	30.500	30.500	31.000	192.000	396.500
11.500	10.900	11.000	12.400	9.600	10.200	65.600	135.100
1.500	1.500	1.000	800	2.400	700	7.900	14.900
10.200	10.200	9.600	10.000	9.500	9.800	59.300	122.300
							10784.700
1.103.400	1.284.400	1.190.800	1.172.700	1.112.400	1.165.700	7.029.400	11.759.741

Nie też dziwnego, że silny spadek ceny ropy i przesilenie w naszym przemyśle datuje się od drugiej połowy ubiegłego roku.

Zapasy z końcem roku 1906 wynosiły 3,995.433 c. m. Stan zapasów ropy dnia 31 grudnia 1907 roku wynosił 6,368.984 c. m., a więc wzrósł o 2,373.551 c. m.

Mimo wzrostu zapasów wzrosła i przeróbka ropy w roku ubiegłym o 1,774.758 c. m.; ciekawych cyfr pod tym względem dostarczają nam wykazy kolejowe. Według wykazów kolejowych w roku ubiegłym wyeksportowano 9,428.202 c. m. ropy a blisko 348.415 ropy wyeksportowano drogą kołową i rurociągami wprost do rafinerji, czyli ogó-

łem rafinerji przerobiły 9,776.682 c. m. ropy. W liczbie tej mieści się 2 do 3.000 wagonów użytych do celów opałowych. W każdym razie skonstatować możemy, że już w roku ubiegłym rafinerji w Austro-Węgrzech zdolne były przerobić blisko 10,000.000 cetn. metr. ropy.

Wskutek wzrastającego gwałtownie w roku obecnym eksportu nafty i wskutek powstania paru nowych rafinerji jak niemniej wskutek większego zapotrzebowania ropy do celów opałowych spodziewać się należy, że w roku obecnym zużycie ropy wyniesie już conajmniej 12,000.000 cetn. metr., w dalszej więc konsekwencji nie należy się spo-

dziewać w tym roku dalszego znacznego wzrostu zapasów, a tem samem nie może być mowy o nadprodukcji ropy, gdyż pierwsze miesiące tego roku już wykazują produkcję mniejszą i wątpliwem jest, czy w obecnym roku ogólna produkcja dosięgnie 12 milionów cetn. mtr. ropy, to jest cyfry, do jakiej doszła już prawie przeróbka ropy w Austro-Węgrzech.

Naturalnie następną połowa roku może nam przynieść niespodziewany wzrost produkcji, musimy jednak skonstatować fakt, iż przeróbka ropy ogromnie szybko zastosowywa się do rozmiarów produkcji i dlatego te dzisiaj rozpowszechniane w interesie rafinerów i spekulantów pogłoski o nadprodukcji ropy nie mają podstawy i ropa staje się znów produktem cennym, produktem znacznego pokupu i dlatego dzisiaj już wzrost ceny surowca naftowego, jak te cyfry wykazują, jest uzasadniony. Słuszem byłoby dalej, aby nasi producenci wykazali już pewną wstrzeźliwość w sprzedażach ropy na długie terminy po niskich cenach, bo łatwo przyjsć może okres, że zapotrzebowanie ropy będzie większe od bieżącej produkcji.

Według wykazów kolejowych i w drodze obliczenia zapasów skonstatowaliśmy, iż rafinerie w roku ubiegłym przerobiły 9,771.682 cetn. mtr. ropy; ciekawym jest procentowy stosunek tej przeróbki ropy w rafineriach galicyjskich i austriackich po za Galicyą i w rafineriach węgierskich. Rafinerie galicyjskie przerobiły 2,813.440 czyli 28·8%, rafinerie w Austrii po za Galicyą 4,228.292 czyli 42·2% i rafinerie węgierskie 2,729.950 czyli 28·4%. W roku ubiegłym oprócz tego wywieziono za granicę ropy w stanie surowym 62·741 cetn. mtr. czyli 0·6%, ogólnej przeróbki.

W roku 1905 stosunek ropy przerobionej w rafineriach galicyjskich do austriackich po za Galicyą i węgierskich wynosił 33·72% : 42·5% : 23·8%, czyli w roku ubiegłym stosunek przerobionej ropy przedstawia się z korzyścią dla rafinerij węgierskich kosztem rafinerij galicyjskich. Objaśnia się to tem, że w roku ubiegłym rafinerie węgierskie wzięły większy udział w eksporcie nafty zagranicę, gdy w poprzednim okresie

kartelowym przerabiała wyłącznie ropę na naftę do wewnętrznej konsumpcji.

Dr. St. Bartoszewicz.

Protokół

Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Krajowego Towarzystwa naftowego, odbytego w Borysławiu w dniu 16. marca 1908.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie komisji wybranej na Walnem Zgromadzeniu w kwestyi wniosków utworzenia filii w Borysławiu, agencji ogniowej i filii Towarzystwa prawnej ochrony podatników.

2. Wniosek Wydziału na mianowanie członkiem honorowym p. Zenona Suszyckiego.

3. Wnioski i interpelacje.

Zgromadzenie zagaja prezes Gorayski w obecności dwudziestu kilku członków Towarzystwa i oświadcza, że komisya wybrana na ostatniem Walnem Zgromadzeniu przychodzi z wnioskiem utworzenia oddziału Towarzystwa w Borysławiu. Prezes jest zdania, iż utworzenie takiego oddziału może wyjść tylko na korzyść przemysłu, ze względu na koncentrację przemysłu w Borysławiu. Imieniem komisji odczytuje p. Pierścieński zarzys regulaminu oddziału Towarzystwa w Borysławiu, streszczający się w następujących punktach:

Oddział Towarzystwa ma za zadanie zastępowanie i obronę lokalnych interesów przemysłu naftowego przez:

1. informowanie centralnego Wydziału o potrzebach drohobyckiego okręgu naftowego;

2. dostarczanie dat statystycznych i innych ze swego okręgu;

3. zgłaszanie wniosków na posiedzenie centralnego Wydziału, a te mają być traktowane na najbliższem posiedzeniu tegoż;

4. zarząd oddziału stanowią wydziałowi centralnego Wydziału zamieszkali w Borysławiu, Tustanowicach i Drohobyczu.

5. członkowie zarządu wybierają z pośród siebie przewodniczącego, który kieruje oddziałem;

6. zarząd oddziału ma prawo w nagłych wypadkach domagać się zwołania posiedzenia

centralnego Wydziału w terminie do dni 14-tu;

7. o posiedzeniach zarządu z podaniem porządku dziennego ma być zawiadomiony centralny Wydział, którego sekretarz ma prawo, a w razie żądania zarządu oddziału obowiązek uczestniczyć na tych posiedzeniach.

8. posiedzenia zarządu oddziału mają się odbywać w miarę potrzeby, a przynajmniej raz w miesiącu;

9. zarząd oddziału reprezentuje Towarzystwo naftowe wobec wszelkich władz swego okręgu;

10. w łonie oddziału mogą się tworzyć sekcje, jak techniczna, organizacyjna, kongresowa i t. p., których działalność określi regulamin ustalony przez zarząd miejscowego oddziału;

11. posiedzenia oddziału zwołuje przewodniczący z własnej inicjatywy lub na żądanie 2 członków Zarządu;

12. z każdego posiedzenia ma być spisany protokół w 2 egzemplarzach, z których jeden ma być przesłany do centralnego Wydziału; protokoły podpisują przewodniczący i sekretarz oddziału.

Nad sprawą utworzenia oddziału Towarzystwa w Borysławiu i nad regulaminem wywiązała się bardzo obszerna dyskusja. Pan Sulimirski przeciwny jest tworzeniu oddziału w Borysławiu, gdyż to powiększyłoby tylko liczbę honorowych urzędów. P. Szczepanowski jest zdania, że w regulaminie brakuje punktu o członkach oddziału i jest mowa tylko o zarządzie, dlatego stawia wniosek, by punkt ten wstawić i by członkowie wybierali sobie sami zarząd. P. hr. Zamoyski, wobec dzisiejszego rozwoju Towarzystwa nie przypisuje wielkiego znaczenia filii, która potrzebna była wtedy, gdy Towarzystwo było jeszcze słabe. Za utworzeniem oddziału przemawiali pp. Angerman, który upatrywał w utworzeniu filii sposób odjęcia części agend i pracy sekretarzowi, który jest zbyt obciążony; p. dyr. Żukowski wykazywał, iż projektowany regulamin filii ułatwi tylko borysławskim i drohobyckim członkom Wydziału centralnego omawianie i inicjatywę w sprawach lokalnych, zdanie to w swojej przemowie podzielił również p. Włodarczyk,

wreszcie za utworzeniem oddziału przemówił dr. Bartoszewicz, zaznaczając, że oddział ten będzie prawdziwą pomocą dla centralnego Wydziału, gdy przy oddziale zatrudnionym będzie płatny urzędnik, zależny od centralnego biura. Dyrektor Meszaros, prezes komisji, twierdził, że w wypadku tym chodzi o utworzenie oddziału Wydziału Towarzystwa. P. Gąsiorowski, był zdania, że zamiast filii należałoby utworzyć tylko w Borysławiu delegację, lub komisję centralnego Wydziału, p. Bachowski, uważając za jedno z głównych zadań oddziału zbieranie dat statystycznych, sądzi, że tego może się podjąć tylko płatny urzędnik, i że należałoby się starać, aby Wydział Krajowy znacznie podniósł subwencję na statystykę. P. Szczepanowski postawił wniosek by sprawę odesłać jeszcze do rozpatrzenia centralnemu zarządowi. Wniosek ten przy głosowaniu upadł, jak również upadł wniosek p. Gąsiorowskiego, by utworzyć w Borysławiu tylko delegację centralnego Wydziału, natomiast przeszedł wniosek utworzenia oddziału Towarzystwa w Borysławiu i regulamin przedłożony przez komisję przyjęto en bloc.

Przystąpiono do drugiego punktu porządku dziennego. Imieniem Wydziału Towarzystwa postawił p. poseł Długosz wniosek zamianowania p. Zenona Suszyckiego członkiem honorowym Towarzystwa, który od roku 1867, a więc przez lat 40 pracował z pożytkiem dla rozwoju naszego przemysłu. Zgromadzenie wniosek ten uchwaliło przez akłamację.

Następnie zabiera głos sekretarz dr. Bartoszewicz i oświadcza, że na posiedzeniu Wydziału zamiast tworzenia w Borysławiu agencji dla ubezpieczenia ogniowego, wyłoniła się myśl wzajemnej asekuracji przez firmy naftowe i że Towarzystwo naftowe w najbliższej przyszłości zajmie się opracowaniem odpowiednich dat. Dalej powstała myśl zmiany niektórych paragrafów statutu Towarzystwa, co zostanie przedłożone nowemu nadzwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu. Co się tyczy sprawy utworzenia w Borysławiu oddziału Towarzystwa prawnej ochrony podatników, to na razie projektowane jest, by referent Towarzystwa prawnej ochrony po-

datników przyjeżdżał od czasu do czasu do Borysławia, dla bezpośredniego zetknięcia się z przemysłowcami naftowymi. Przybyły umyślnie na Walne Zgromadzenie dyrektor Towarzystwa prawnej ochrony podatników dr. Skubiejski wygłosił następnie krótki referat o tem, jak władze podatkowe niesłusznie wymierzają podatek zarobkowy i osobisto-dochodowy na przedsiębiorców naftowych, nie uwzględniając procentów brutto, którymi jest obciążona kopalnia, nie uwzględniając wypadków instrumentacji, zagwoźdżeń etc., którymi jest każda kopalnia zagrożona. Zgromadzenie nagrodiło referat p. dra Skubiejskiego oklaskami.

P. Włodarczyk porusza sprawę podania wniesionego przez międzynarodowy Związek Techn. wiertniczych, którego autorem był p. Fauok, do ministerstwa rolnictwa, które się kończy rezolucją, aby ministerstwo zasystowało wszystkie wiercenia w Borysławiu, z powodu licznych nieszczęśliwych wypadków z ludźmi, spowodowanych złą konstrukcją hamulca. P. Włodarczyk stawia wniosek, aby Wydział Krajowego Towarzystwa naftowego odpowiednio reagował na to niezemnieuzasadnione podanie Związku, który został w błąd wprowadzony przez p. Faucka, gdyż ten w agitacji za swoim systemem wiercenia przekracza wszelkie granice. Po dyskusyi, w której zabierali głos pp. hr. Zamoycki, Meszaros, Gorayski i dr. Bartoszewicz, inż. Pierściński, uchwalono sprawę tę poruszyć w pismach fachowych, obalić wywody p. Faucka i motywy wywodów p. Faucka w odpowiednim świetle przedstawić.

Projekty ustaw tyjących się stosunków robotniczych w górnictwie.

II. Delegaci robotników górniczych.

§ 15.

Robotnicy, którzy pracują w przedsiębiorstwach podlegających nadzorowi inspektorów górniczych wybierają ze swego grona delegatów robotniczych. Minister rolnictwa oznacza na wniosek inspektora górniczego ilość delegatów robotniczych i rozmiar okręgu urzędowego dla każdego delegata. Ilość de-

legatów oznaczać należy w ten sposób, by każdy delegat zwiedzić mógł szyby, sztolnie, miejsca pracy i wszystkie urzędy i instalacje co najmniej dwa razy w tygodniu.

Wyjątkowo na zarządzenie inspektora górniczego może delegat robotników górniczych przejściowo objąć funkcyę poza okręgiem mu przeznaczonym.

§ 16.

Delegaci górniczy są organami inspektora górniczego, któremu bezpośrednio podlegają. Do zadań ich należą:

1. regularny objazd wszystkich szymbów, sztolni i miejsc pracy, badanie wszystkich urzędów i instalacji celem nadzoru urzędów przeznaczonych dla bezpieczeństwa ludzi i mienia;
2. badanie przyczyn i skutków nieszczęśliwych wypadków;
3. bacznie by przepisy ustawowe i zarządzenia inspektora górniczego były wykonywane.

§ 17.

Spostrzeżenia poczynione przy każdorazowym objeździe winien delegat tego samego dnia, a najpóźniej dnia następnego wpisać do księgi objazdowej, przez przedsiębiorcę dostarczyć się mającej. Księga objazdowa musi być zawsze przygotowaną, by robotnicy górniczy mogli w nią wglądać.

§ 18.

Delegat winien wpisać do księgi objazdowej czas rozpoczęcia i ukończenia objazdu, drogę obraną i ewent. spostrzeżenia i bezzwłocznie wysłać odpis inspektorowi górniczemu.

Przedsiębiorca (pełnomocnik, kierownik) zobowiązany jest umożliwić delegatowi objazd i zwiedzanie przedsiębiorstwa we wszystkich jego częściach, i udzielać mu wszelkich wymaganych informacji. Delegat obowiązany jest utrzymywać w tajemnicy wszystko co się odnosi do stosunków handlowych i ruchu przedsiębiorstwa.

§ 19.

Do wyboru uprawnieni są wszyscy na

powierzchni i pod ziemią pracujący robotnicy i robotnice, którzy osiągnęli 20 rok życia i nie byli zasądzeni na karę sądową, która pociąga za sobą utratę prawa wyboru do gminy.

Wybieralnymi jako delegaci robotniczy są robotnicy męscy, posiadający czynne prawo wyboru, którzy ukończyli 25 rok życia, umieją czytać i pisać i conajmniej przez 3 lata pracowali pod ziemią w jednej lub kilku kopalniach. Nieczynni robotnicy posiadają mimo utraty czynnego prawa wyborczego wtedy prawo wybieralności, jeżeli osiągnęli 25 rok życia, conajmniej pięć lat pracowali pod ziemią w jednej lub kilku kopalniach, umieją czytać i pisać i nie byli zasądzeni na karę sądową pociągającą za sobą utratę prawa wyboru do gminy i jeżeli od chwili ich wystąpienia z przedsiębiorstwa, względnie złożenia funkcyj delegata górniczego nie upłynęło więcej jak 10 lat.

§ 20.

Wybory przeprowadza władza polityczna. Właściciele przedsiębiorstw obowiązani są na wezwanie ułożyć wykazy uprawnionych do wyboru i przedłożyć je władzy politycznej. Listy wyborcze mają być conajmniej na 28 dni przed wyborami dla umożliwienia reklamacyj wyłożone publicznie w kancelarych tych gmin, w których okręgu znajdują się kopalnie. W sprawie wniesionych reklamacyj rozstrzyga w pierwszej instancji starostwo, przeciw orzeczeniu którego dopuszczalnym jest rekurs w przeciągu trzech dni. Dla przeprowadzenia wyborów wydawać należy odpowiednie legitymacje i karty głosowania. Wybory przeprowadzone być mają w tych gminach, które władza polityczna na ten cel oznaczy. Starosta mianuje komisarza górniczego, pod którego kierownictwem wybrana zostanie komisja wyborcza z pośród obecnych wyborców. Komisja wyborcza obiera przewodniczącego ze swego grona. Funkcyj komisarza wyborczego nie śmie sprawować ani właściciel kopalni ani urzędnik przedsiębiorstwa.

O dokonanych wyborze rozstrzyga absolutna większość oddanych głosów. Jeżeli żaden z kandydatów nie osiągnie wymaganej

ilości głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór, przy którym rozstrzyga względna większość głosów.

§ 21.

Wybór delegatów następuje na 3 lata. Po upływie czasu trwania mandatu dopuszczalnym jest wybór ponowny. W razie ustąpienia delegata należy zarządzić ponowny wybór w ciągu sześciu tygodni.

§ 22.

Delegaci robotniczy otrzymują z kasy państwowej płacę w wysokości 2.400 koron rocznie, płatną w półmiesięcznych ratach z góry.

Delegaci obowiązani są pozostać, względnie przystąpić na członków tych kas pomocowych (kas brackich), w której robotnicy na wypadek choroby lub niezdolności do pracy są ubezpieczeni.

§ 23.

Dla utrzymania jednolitości w urzędowaniu winien inspektor wraz z delegatami swego okręgu regularnie odbywać konferencje i udzielać im wymaganych instrukcyj co do sposobu urzędowania.

III. K a r y.

§ 24.

Jako przekroczenie karac należy aresztem od 3 miesięcy do 1 roku, naruszenie tajemnicy co do stosunków handlowych i ruchu przedsiębiorstwa (§§ 10 i 18).

§ 25.

Jako przekroczenie karac należy grzywną od 100—2.000 kor., lub aresztem od dni 10 do 3 miesięcy:

1. jeżeli przedsiębiorca (pełnomocnik, kierownik) stara się przeszkodzić inspektorowi górniczemu lub delegatowi w wykonywaniu urzędowania, uchyla się od zeznawania względnie innych od tego powstrzymuje, sam fałszywie zeznaje lub innych do fałszywych zeznań stara się nakłonić, wzbrania się przedłożyć plany ruchu i porządek służbowy;

2. jeżeli ktokolwiek działa na szkodę robotnika lub grozi robotnikowi z powodu

prawdziwych doniesień uczynionych przez niego inspektorowi górnierzemu lub delegatowi górnierzemu;

3 jeżeli ktokolwiek chcąc wpłynąć na wybór delegata, wyborey pośrednio lub bezpośrednio grozi lub działa na jego niekorzyść, względnie wyborey przyrzeka lub przysparza osobistych korzyści.

§ 26.

Jako przekroczenie karać należy grzywną od 100—3000 koron względnie aresztem od dni 10 do czterech miesięcy:

1. przekroczenie przepisów ustawy z d. 21. lipca 1884 Dz. p. p. 115.

2. nie wykonywanie wymienionych w § 171 pow. ust. gór. środków bezpieczeństwa mimo udzielonego zlecenia przez inspektora górniczego, względnie wydanego rozporządzenia;

3. niespełnienie zarządzeń wydanych przez inspektora górniczego.

Jeżeli z powodu tego samego przekroczenia nastąpiło w ciągu roku trzykrotne skazanie, dopuszczalną jest w każdym następnym wypadku przekroczenia kara aresztu. Za ponoszącego winę uważa się obok bezpośredniego sprawcy w każdym wypadku także przedsiębiorcę (pełnomocnika, kierownika).

Obok ukarania w myśl 1. 2 tego paragrafu, należy po myśli i w razie zaistnienia warunków § 240 pow. ust. gór. zastosować pozbawienie uprawnienia górniczego. Spis imienny ukaranych należy w sprawozdaniu rocznem inspektora zamieszczać i publikować.

§ 27.

W wypadkach §§ 25 i 26 powołanym jest do postępowania karnego w pierwszej instancji sąd powiatowy.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 28.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1908.

§ 29.

Wprowadzenie w życie tej ustawy poruczam Memu ministrowi rolnictwa i ministrowi sprawiedliwości.

KRONIKA.

Galicyskie Towarzystwo magazynowe dla produktów ropnych. Walne Zgromadzenie Galic. Towarzystwa magazynowego odbędzie się 6. kwietnia b. r. o godz. 10-tej przed południem. Na porządku dziennym oprócz sprawozdania dyrekcji i komisji rewizyjnej z rachunków za rok 1907 jest wybór 8 członków Rady Nadzorczej i 2 zastępców na nowy okres pięcioletni. Z rady nadzorczej Towarzystwa ustąpił pan inżynier Kazimierz Gąsiorowski, który został dyrektorem Tow. magazynowego.

Wiadomości osobiste. Posel Franciszek hr. Zamoyski wyjechał na parę tygodni na Kaukaz.

„Schodnica“, Tow. akc. dla przemysłu naftowego odbyło Walne Zgromadzenie 18. marca b. r. we Wiedniu. Bilans towarzystwa za rok 1907 wykazuje po odpisaniu 1,613,565 koron na amortyzację i długi czysty dochód w kwocie 288,861 kor., z czego uchwalono wypłacić dywidendy 25 koron od akcyi.

Ankieta w Izbie handlowej lwowskiej w sprawie zmiany powszechnej ustawy górniczej odbyła się 24 b. m. pod przewodnictwem członka Izby marszałka Leonarda Wiśniewskiego. W ankiecie wzięli udział posłowie Małachowski i Lewakowski, prof. Syroczyński, nadr. skarbowy Horszowski, dr. St. Bartoszewicz, dr. Stanisław Olszewski, starszy komisarz górniczy Mokry, adwokat dr. Gorecki i dyrektor Żukowski.

Ankieta rozpatrywała poszczególne działy obecnej powszechnej ustawy górniczej. Co do rozdziału pierwszego pan nadradca Horszowski podniósł, że pożądanem byłoby, aby w nowej ustawie była wyznaczona ścisła linia demarkacyjna pomiędzy mineralami, co do których państwo może zastrzedz sobie prawo monopolu i innemi i pod pierwszą kategorię oprócz soli zwykłej można było jeszcze podciągnąć sole potasowe. Radca Olszewski jest za tem, aby ankieta wyraziła swoją opinię w tym kierunku, aby eksploatacja węgla czarnego nie była zastrzeżoną wyłącznie przez państwo dla siebie.

W sprawie nadawania szurfów, po przemowach posłów Małachowskiego, Lewakowskiego, nadr. Horszowskiego, prof. Syroczyńskiego, inżyniera Mokrego i dra Bartoszewicza ankieta wyraziła swoją opinię za ograniczeniem prawa prolongowania szurfów, jeśli niema postępu w robotach technicznych, za nadawaniem prawa szurfów obywatelom tylko państwa austriackiego i za ograniczeniem obszarów przy łączeniu szurfów w jednej ręce; co do przywilejów krajów i miast przy nadawaniu prawa poszukiwania złóż były rozdzielone; także złóż były rozdzielone co do poruszonej kwestyi nadawania prawa poszukiwania jednostkom i spółkom, które wykażą się pewnym kapitałem.

W sprawie wywłaszczenia gruntów na rzecz przedsiębiorcy dla adaptacji potrzebnych przy odbudowie dr. Bartoszewicz i mecenas dr. Gorecki podnieśli życzenie przemysłu naftowego, aby postępowanie przy wywłaszczeniu było szybsze i aby Władzy górniczej przyznać w tych wypadkach prawo rozstrzygania, a nie władzy politycznej; zdanie to podzielali pp. Horszowski i Olszewski.

Dr. Bartoszewicz poruszył sprawę wniosków posłów socjalistycznych, dotyczących się ośmiogodzinnej szycoty w górnictwie i wyraził życzenie przemysłu naftowego, aby w tym wypadku robiono różnicę pomiędzy górnictwem właściwym t. j. robotą podziemną i kopalnictwem naftowym, gdzie praca odbywa się na powierzchni ziemi.

Dalszy ciąg ankiety odroczono do 27. b. m.

Organizacja bezpośrednich prawidłowo kursujących pociągów cysternowych zaczyna przybierać coraz realniejsze kształty. 11 rafinerij większych, które przystąpiły do tej myśli i wydzierżawiły swoje cysterny na ten cel, utworzyły między sobą towarzystwo typu G. m. b. h.; również i Towarzystwa transportowe, które dla uproszczenia ekspedycyji będą rozrachowywać się między sobą napelniając podstawione pod nalewaki cysterny, utworzyły towarzystwo G. m. b. h. Samą organizacją pociągów będzie się zajmować trzecie towarzystwo R. E. B. (Biuro Ekspedycyji ropy), w którym rafinerje będą partycypować w 51 proc., towarzystwo transportowe w 44 proc., a w 5 proc. Towarzystwo handlowe i projektodawca p. Adam Trzeciecki. W tych dniach we Wiedniu toczyć się będą ostateczne układy; dyrekcyje kolejowe całą sprawę już przychylnie zapiniwały.

Odpowiedź panu Fauckowi w sprawie jego podania do ministerstwa o zasystowanie robót wiertniczych w Borysławiu zamieścimy w następnym numerze.

Ruch wiertniczy. Karpackie Towarzystwo w szybie swoim nr. 2 w Borysławiu na granicy Tustanowie, w głębokości 1.150 metrów otrzymało 15 wagonów dzienej produkcyi.

Dr. Bronisław Michalewski

adwokat krajowy we Lwowie

ma swoje biuro przy placu Maryackim l. 10.

Telefon nr. 350.

Dla małej kopalni poszukuje się starszego człowieka mogącego pełnić służbę dozorczy i maszynisty. Zgłoszenia tylko pisemne pod adresem: Skórski, Lwów Stryjska 2 B.

L. 565.

OBWIESZCZENIE.

W celu oddania w przedsiębiorstwo głębokiego wiercenia za solanką odbędzie się dnia 23. kwietnia 1908 w c. k. Zarządzie salinarnym w Laeku licytacja ofertowa.

Otwór wiertniczy ma być zgłębiony na parceli l. kat. 667 w gminie Huczko, należącej do p. Oktawiana Schuberta, w odległości około 5 km. od stacyi kolejowej Dobromil do głębokości 220 m.

Wybór metody wiertniczej pozostawia się przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca ma na własny koszt postawić potrzebne do zgłębienia otworu wiertniczego budynki, a wszelkie roboty wykonać własnymi robotnikami, własnymi narzędziami i materiałami.

Wynagrodzenie będzie uiszczal c. k. Zarząd salinarny w Laeku w miarę postępu roboty za wykonane metry zgłębienia według ceny ugodzonej od bieżącego metra.

Szczegółowe warunki można przejrzeć w kancelaryi c. k. Zarządu salinarnego w Laeku względnie może je c. k. Zarząd przesłać pocztą na żądanie fachowych interesantów.

Oferty zaopatrzone znaczkiem stempowym na l kor. należy przy dołączeniu poręcznego w kwocie 2.000 kor. przedłożyć najdalej do 12-tej godziny w południe dnia 23. kwietnia 1908 podpisanemu c. k. Zarządowi salinarnemu.

C. k. Zarząd salinarny.

Laeko, Dobromil, d. 20. marca 1909.

Hand m. p.

Przedsiębiorstwo dla głę-
bokich wierceń

Inż. Wit Sulimirski
w Borysławiu

długoletnie doświadczenie na kopalniach ropy w Galicyi, na Kaukazie i w Rumunii; obejmuje akordy wiertnicze ewent. z własnym udziałem. Ekspertyzy terenów galicyjskich i kaukazkich. Kupno i sprzedaż terenów naftowych.

BIURO

technicznej, prawnej i handlowej porady, tudzież pośrednictwa w sprawach górniczych

KAZIMIERZA KOSTKIEWICZA

zaprzyśięzonego inżyniera górniczego, em. c. k. starszego komisarza górniczego, b. naczelnika c. k. Urzędów górniczych w Drohobyczu i Jaśle, b. technicznego urzędnika gal. kopalń i warzelni soli, kopalń nafty i wosku ziemnego etc.

W JAŚLE.

Towarzystwo akc. dla przem. naftowego.

Fabryka narzędzi wiertniczych
w Borysławiu

wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcji. — Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału. — Świdry ekscentryczne patentu M Longchamps'a, jakoteż wszelkie przybory do głębokich wierceń. — Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr. — Zbiorniki na ropę opalową. — Gazowniki specjalnej konstrukcji. — Mierniki na ropę. — Odlewy żelazne i metalowe. — Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18

z bogato zaopatrzonymi składami w Borysławiu i Krośnie

wykonuje

w najkrótszym czasie dostawy wszystkich dymenzyi **kutych rur gazowych, wodociągowych i parowych**, czarnych, pocynkowanych i asfaltowych wraz z przynależnymi łącznikami; dostarcza **rury płomienne** do kotłów parowych, **rury wiertnicze hermetyczne, rury pompowe, stalowe rury mufowe**, obciągane jutą, węże z rur dla gorzelń, browarów itp., maszty dla elektrycznych urządzeń i przeniesienia siły, tudzież poleca jako specjalność wyroby szwejsowane z blachy kutej a wyrabiane w nowo urządzonym we Witkowicach zakładzie spajania za pomocą gazu wodnego, a mianowicie: Rury wiertnicze hermetyczne ponad 12 cali zewnętrznej średnicy aż do 2000 mm. średnicy, rury Galloway'a, fasony wszystkich gatunków, recypienty gazowe, cysterny naftowe z dnami spajanemi, kotły do amoniaku itd.

Wyłączne Zastępstwo we Witkowskich rurach z lanego żelaza i fasonów do przewodów gazowych i wodnych.

Zastępstwo fabryki narzędzi firmy Blaua i Ski we Wiedniu.

Oferty i cenniki ilustrowane, także i na armatury do urządzeń gazowych, wodnych i parowych bezpłatnie i franko.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.

TOWARZYSTWO dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmanna w Komotau. — walcownia rur w Schönbrunn. — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borysławiu, Krośnie i Zagórze.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przedewszystkiem myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we LWOWIE, ul. Kopernika 1. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy. Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiertniczych do wierceń akordowych.

Ofiarujemy usługi jako eksperci przy wszelkich transakcyach z przemysłem naftowym łącznie mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaima.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalń i szybów naftowych, zgłoszenia kopalń do władz górniczych, profile otworów świdrowych i wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzonego zbiór kopii map katastralnych

Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.